

A.G. Grauwacke

Autonome Antifa

σύνομη ιστορία του γερμανικού αντιφασιστικού
και αντιρατσιστικού κινήματος
(1980-2003)

Autonome antifa

σύνομη ιστορία του γερμανικού
αντιφασιστικού και αντιρατσιστικού κινήματος
(1980-2003)

Μεταφραστικό σημείωμα

Η μπροσούρα *Autonome antifa: Σύντομη ιστορία του γερμανικού αντιφασισμού (1980-2004)* εκδόθηκε στην Αθήνα, τον Απρίλιο του 2007, σε 1000 αντίτυπα. Η μετάφραση, η επιμέλεια, η σελιδοποίηση και η εισαγωγή αυτής της μπροσούρας έγιναν από την πολιτική ομάδα Μηδέν Άπειρο. Η φωτό του εξωφύλλου είναι της Άλεξ, από διαδήλωση στη Γερμανία, χ/χχ. Το λογότυπο των εκδόσεων είναι δουλειά του cidron.

Αντιγράψαμε κατά γράμμα τη σελιδοποίηση της γερμανικής έκδοσης. Επειδή εκείνη η σελιδοποίηση είχε τα προβλήματά της, καλό θα ήταν ο αναγνώστης να διαβάζει το κυρίως κείμενο και να αφήνει τις μαρτυρίες που βρίσκονται σε γκρίζο πλαίσιο για το τέλος.

Οι ειδικοί όροι του κειμένου μεταφράστηκαν από τα Γερμανικά όσο καλύτερα μπορούσαμε. Θα θέλαμε να κάνουμε ειδική αναφορά μόνο σε ένα σημείο: Οι όροι “αριστερά” και “ριζοσπαστική αριστερά” που εμφανίζονται σε κάποια σημεία του κειμένου, στη Γερμανία έχουν πολύ διαφορετικές αναφορές απ’ ό,τι στην Ελλάδα. Στην ουσία, οι όροι εννοούν αυτό που λέμε εμείς εδώ “χώρο”, περιλαμβάνοντας βέβαια, εκτός από τους αυτόνομους, και τη γερμανική μαρξιστική άκρα αριστερά. Όπως και να ‘χει, πρόκειται για πολύ διαφορετικό πράγμα από την ελληνική άκρα αριστερά. Είναι για παράδειγμα εμφανές ότι κανείς έλληνας ακροαριστερός, όσο “άκρο” κι αν είναι, δεν θα τολμούσε να πετάξει πέτρες σε παμπρίζοπαδών της εθνικής Ελλάδος. Κανείς τους επίσης δεν θα έβγαζε πανώ με σύνθημα “Οι μικροαστοί είναι οι εμπρηστές” μετά από πογκρόμ, και ελάχιστοι θα έμπαιναν σε αυτοκίνητα για να κυνηγήσουν φασίστες. Σε κάθε περίπτωση, ο αναγνώστης που διαβάζει “ριζοσπαστική αριστερά” καλό θα ήταν να μην έχει στο μυαλό του τα εδώ γκρουπούσκουλα.

Κατά τα άλλα, θεωρήσαμε καλό να τονίσουμε με έντονα γράμματα τα ονόματα των διαφόρων οργανωτικών δομών, ομάδων κλπ, όπου αυτά εμφανίζονται, αλλά παραθέτουμε και ένα σύντομο ευρετήριο τους. Μας φαίνεται πως βοηθάει στην πλοήγηση.

Μηδέν Άπειρο, 4/07.

Ευρετήριο ομάδων

AA/BO, 25-28, 33-36, 34 μαρτυρία.

Ag3f (Αντιρατσιστική ομάδα για την ελεύθερη κίνηση των προσφύγων), 40-42.

Antideutsche, 42-43.

Antifa Archiv, 19.

Antifa info Blatt, 19.

Antifasistische Aktion Berlin (AAB), 27, 32, 35-36.

Antifasistische Aktion Passau, 31.

BAT Ομοσπονδιακή *antifa* Συνέλευση, 25, 30, 34.

Βορειογερμανική antifa συνέλευση, 18-19.

Gottingen, 20 (μαρτυρία).

Αυτόνομο antifa Gottingen (M), 22, 28, 31-33.

Καραβάνι για τα δικαιώματα των προσφύγων και των μεταναστών, 44.

Kein mensch ist illegal (Kmii), 45-47.

No border, 46.

Revolutionare Zellen, 40.

Sans papiers, 45.

Stop deportation, 46.

Περιεχόμενα

Αυτόνομοι σε κίνηση: Εισαγωγή των μεταφραστών.....	7
1. Αυτόνομοι σε κίνηση.....	8
2. Η επανένωση, οι ναζί, η κόλαση.....	8
3. Ένα αυτόνομο antifa κίνημα.....	12

Κεφάλαιο πρώτο: Αντιφασισμός - Το κίνημα των 90's.....	17
1. Το αυτόνομο antifa στα 80's.....	18
Οι απαρχές.....	18
Οι αρχές των '90's: Ο φασισμός καλπάζει, το antifa οργανώνεται.....	22
2. Antifa σημαίνει επίθεση! Ο οργανωμένος αντιφασισμός της δεκαετίας του '90.....	25
3. Σημαίνει antifa επίθεση; Μια διαφορετική οπτική.....	37

Κεφάλαιο δεύτερο: Αυτόνομος αντιρατσισμός.....	39
Επαναστατικές κοινωνικές προοπτικές και η ανάγκη για αντιρατσιστικές πρωτοβουλίες.....	42
Κανένας άνθρωπος δεν είναι παράνομος.....	45

Χάρτης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας με βασικά τοπωνύμια που θα συναντήσουμε παρακάτω.

Αυτόνομοι σε κίνηση

(Εισαγωγή των μεταφρασιών)

Το εξώφυλλο του βιβλίου *Autonome in Bewegung, aus den 23 Jahren* [Αυτόνομοι σε κίνηση, τα πρώτα 23 χρόνια] (έκδοσεις Association A, 2003). Η μπροσούρα που κρατάτε στα χέρια σας περιλαμβάνει τα κεφάλαια του βιβλίου που αναφέρονται στον αντιφασισμό.

1. Αυτόνομοι σε κίνηση

Οι θεματικές ενότητες "Αντιφασισμός - το κίνημα των '90s" και "Αυτόνομος αντιρατσισμός" που αποτελούν το περιεχόμενο της μπροσουράς που κρατάτε στα χέρια σας, είναι κεφάλαια που εμπεριέχονται στο βιβλίο *Autonome in Bewegung, aus den 23 Jahren* [Αυτόνομοι σε κίνηση, τα πρώτα 23 χρόνια] (έκδοσεις Association A, 2003) απ' όπου έγινε και η μετάφραση. Το βιβλίο αυτό πραγματεύεται αναλυτικά το γερμανικό κίνημα των αυτόνομων από το 1980 έως το 2003. Τα δύο επιμέρους κεφάλαια που μεταφράσαμε έχουν για θέμα το γερμανικό αντιφασιστικό κίνημα όπως αυτό γεννήθηκε τη δεκαετία του '80 και άκμασε κατά τη δεκαετία του '90.

Θα πρέπει από την αρχή να ξεκαθαρίσουμε ένα βασικό χαρακτηριστικό των όσων θα διαβάσετε. Γραμμένα καθώς είναι από ανθρώπους του γερμανικού κινήματος και απευθυνόμενα σε αντίστοιχους μικρότερης ηλικίας, τα όσα ακολουθούν θεωρούν δεδομένο πως ο αναγνώστης τους γνωρίζει ορισμένα βασικά γεγονότα της πρόσφατης γερμανικής ιστορίας. Απ' όσο μπορούμε να καταλάβουμε, αυτό συμβαίνει γιατί οι σύντροφοι που έγραψαν το κείμενο που μεταφράσαμε, δεν είχαν σαν στόχο την ακριβή απαρίθμηση γεγονότων, αλλά κάτι πολύ σημαντικότερο: **Την καταγραφή της κινηματικής μνήμης κατά τέτοιο τρόπο ώστε να είναι χρήσιμη σήμερα.** Είναι ένας στόχος που τον χειροκροτούμε. Νομίζουμε άλλωστε πως και μόνο η ύπαρξη αυτού του βιβλίου δείχνει την άβυσσο που χωρίζει τους Γερμανούς από τους Έλληνες αντικαθεστωτικούς (και που να το δείτε ολόκληρο!).

Εν τω μεταξύ βέβαια, οι Έλληνες αναγνώστες δεν γνωρίζουν και πολλά. Ειδικά για την περίπτωση των Γερμανών αυτόνομων, οι γνώσεις είναι τόσο ελάχιστες που θα λέγαμε πως η συντριπτική πλειοψηφία των ελλήνων -αντικαθεστωτικών και μη- θεωρεί πως στην ουσία οι Γερμανοί αυτόνομοι δεν είναι παρά... αναρχικοί με άλλο όνομα! Δίχως να προσπαθήσουμε να καλύψουμε αυτό το κενό, θα κοιτάξουμε να κάνουμε ευκολότερη την ανάγνωση των όσων ακολουθούν. Παρακάτω λοιπόν, θα μιλήσουμε για την εποχή που καλύπτει το κείμενο των Γερμανών συντρόφων, αναφέροντας σημαντικά γεγονότα τα οποία θα συναντήσουμε και παρακάτω και προσπαθώντας να περιγράψουμε την έκταση του νεοναζιστικού φαινομένου στη Γερμανία της δεκαετίας του '90. Σαν βασική μας πηγή χρησιμοποιούμε το βιβλίο του George Katsiaficas, *The Subversion of Politics: European Autonomous Social Movements and the Decolonization of Everyday Life*, Humanity Books, 1997.

2. Η επανένωση, οι ναζί, η κόλαση.

Στις αρχές του 1989 λοιπόν, οι τοπικές εκλογές του Βερολίνου είχαν ένα παράξενο -αν και για πολλούς αναμενόμενο- αποτέλεσμα: Το ακροδεξιό Ρεπουμπλικανικό κόμμα πήρε το 7,9% των ψήφων, ποσοστό που του έδινε 11 έδρες στην τοπική βουλή.

Βρισκόμαστε ενάμιση χρόνο πριν από την επανένωση της Γερμανίας, πριν δηλαδή την προσάρτηση της Ανατολικής Γερμανίας από τη Δυτική, και οι νεοναζί ήδη σήκωναν το χέρι με όλο και μεγαλύτερο θάρρος.

Αλλά η ενθουσιώδης ψήφος του βερολινέζικου λαού δεν ήταν τίποτα μπροστά σε ό-

σα θα ακολουθούσαν. Η Γερμανική επανένωση έλαβε χώρα στις 3 Οκτώβρη του 1990. Ήταν η ληξιαρχική πράξη θανάτου του ανατολικογερμανικού κράτους, και ταυτόχρονα η απόδοση στα δυτικογερμανικά αφεντικά της λείας που δικαιοούνταν από τη νίκη τους στον ψυχρό πόλεμο. Σαν διαδικασία λοιπόν, δεν έλαβε χώρα με την ομαλότητα

και την εθνική αλληλεγγύη που προέβλεπε ο τότε καγκελάριος Kohl. Στην Ανατολική Γερμανία, καθώς το πλιάτσικο των δυτικογερμανικών αφεντικών και της ανατολικογερμανικής ελίτ ξεκινούσε, η ανεργία εξερράγη σε πρωτοφανή επίπεδα, οι τιμές χτύπησαν κόκκινο, τα ενοίκια εξαπλάσιαστηκαν και η κατοικία έγινε είδος πολυτελείας. Σε αυτή την ερήμωση ήταν που βρήκαν έδαφος οι νεοναζιστικές παπαριές. Φυσικά, η εμφάνιση και η άνθιση των νεοναζί δεν είχε μόνο οικονομικές αιτίες. Οι κοινωνιολόγοι ανέλυσαν και αποφάνθηκαν: Είναι η κοινωνία του ατόμου, η νέα έννοια του αν-

δρισμού, οι παραξενιές της γερμανικής νοοτροπίας, η νεογέννητη εθνική υπερηφάνια, το ιδεολογικό ξεπέραςμα του ναζιστικού γερμανικού παρλθόντος, η "μόνο μερική" αποναζιστικοποίηση του γερμανικού κράτους μετά το Β' Παγκόσμιο πόλεμο, η μαύρη η μοίρα και το κακό το ριζικό...

Πάντως τα γεγονότα είναι αρκετά ωμά ώστε να μην επιδέχονται και πολλή κοινωνιολογική ανάλυση. Ο Μάιος του 1991 είναι ενδεικτικός για να πάρει κανείς μια ιδέα του τί σήμαινε "εμφάνιση των νεοναζί στη Γερμανία των αρχών της δεκαετίας του '90". Εκείνο το μήνα, στο Wittenberg, μια ομάδα ναζιστών πέταξε δύο πρόσφυγες από τη Ναμίμπια από τον πέμπτο όροφο του ασύλου όπου διέμεναν. Στη Δρέσδη, μια ομάδα φασιστών επιτέθηκε σε ένα σπίτι όπου έμεναν 40 παιδιά θύματα του ατυχήματος του Chernobyl που βρίσκονταν στη Γερμανία για θεραπεία. Οι φασίστες έσπασαν τα τζάμια του κτιρίου όπου διέμεναν τα παιδιά και πέταξαν αναμμένους πυρσούς στο εσωτερικό. Μόνο το βράδυ της 6ης Μαΐου συνέβησαν τα εξής: Στο Ανόβερο, πενήντα φασίστες επιτέθηκαν σε Τούρκους νεολαίους. Ένας φασίστας τραυματίστηκε από πιστόλι φωτοβολίδων που του άναψε στα μούτρα κάποιος από τους Τούρκους. Στο Schessel, μια κατάληψη των αυτόνομων δέχτηκε επίθεση από νεοναζί. Την ίδια μέρα στο Kiel μια άλλη κατάληψη δέχτηκε επίθεση και οι ναζί αποχώρησαν μετά από μάχη σώμα με σώμα. Αργότερα τον ίδιο μήνα, μια κατάληψη του Ανατολικού Βερολίνου δέχτηκε επίθεση από νεοναζί μέσα στη νύχτα. Πολλοί από τους κατα-

Πορεία νεοναζί στην Halle της πρώην Ανατολικής Γερμανίας, 11/1995. Στις εκλογές που ακολούθησαν, το κόμμα τους (Γερμανική Λαϊκή Ένωση) κόνόμησε το 12,9% των ψήφων.

ληψίες τραυματίστηκαν. Τέλος, ένα μπαρ -στέκι αυτόνομων στο Alexanderplatz- επίσης δέχτηκε επίθεση κατά τη διάρκεια της οποίας καταστράφηκε σχεδόν ολοσχερώς...

Αυτή η πληθώρα γεγονότων τα οποία, ξαναλέμε, αφορούν μόνο ένα μήνα του 1991, μπορεί να χρησιμεύσει για να δείξει το είδος και το μέγεθος του νεοναζιστικού φαινομένου στη Γερμανία. Αυτό που αντιμετώπιζαν οι Αυτόνομοι δεν ήταν πλέον οι παλιοί γραφικοί νοσταλγοί της περήφανης Γερμανίας του Αδόλφου, αλλά ένα νέο είδος βίαιης ακροδεξιάς νεολαίας, με κοινωνικές ρίζες και μια δική της κουλτούρα εν τη γενέσει. Βέβαια, τα караφλά παιδιά απέφευγαν να πατήσουν σε γειτονίες όπως το βερολινέζικο Kreuzberg, όπου βασιλευαν οι καταλήψεις, η κουλτούρα των αυτόνομων και οι Τούρκοι μετανάστες. Αλλού όμως έκαναν τη δουλειά τους μια χαρά. Χαρούμενοι από την αναγέννηση του Γερμανικού μεγαλείου, επιτέθηκαν σε μικρά παιδάκια ελληνικής καταγωγής που γύριζαν από το σχολείο και τα έστειλαν στο νοσοκομείο με κατάγματα. Χτύπησαν Βιετναμέζους και Τούρκους εργάτες. Χτύπησαν ανθρώπους σε αναπηρικά καροτσάκια. Χτύπησαν όποιον τους φαινόταν ξένος -Πολωνούς τουρίστες, Άγγλους δασκάλους που έκαναν διακοπές και -το πιο γραφικό απ' όλα- την Αμερικανική ολυμπιακή ομάδα αγωνιστικού ελκήθρου. Μόνο το 1993, οι Γερμανοί μπάτσοι ασχολήθηκαν με 23.000 περιστατικά ακροδεξιάς βίας. Μεταξύ του 1990 και του 1994 τουλάχιστον ογδόντα φόνοι αποδώθηκαν σε νεοναζιστικές επιθέσεις.

Όσο για το πλήθος τους; Όπως υπολόγιζε η αστυνομία, το 1991 οι οργανωμένοι σε ακροδεξιές οργανώσεις στη Γερμανία έφταναν τους δύο χιλιάδες. Το πόσο μακριά από την πραγματικότητα ήταν αυτό το νούμερο, αποδεικνύεται από το ότι στο τέλος της επόμενης χρονιάς η αστυνομία υπολόγιζε πως στη Γερμανία υπήρχαν 40.000 "ακροδεξιοί εξτρεμιστές", οι 6.500 από τους οποίους κατατάσσονταν στους νεοναζί.

Όπως και να το κάνεις, όταν πρόκειται για ναζιστές, οι μπάτσοι όλο και κάτι παραπάνω ξέρουνε. Όχι μόνο οι μισοί Γερμανοί μπάτσοι ήταν ψηφοφόροι του ακροδεξιού ρεπουμπλικανικού κόμματος, αλλά και το ίδιο το γερμανικό κράτος υποστήριζε τη δράση των ακροδεξιών με τον τρόπο του. Δεν είναι μόνο η θρυλική ρήση του καγκελάριου Kohl σύμφωνα με την οποία "Η Γερμανία δεν είναι χώρα μεταναστών". Υπάρχουν και περιστατικά όπου οι ναζιστικές επιθέσεις έτυχαν ημιεπίσημης κρατικής στήριξης. Παράδειγμα: Όπως θα δούμε να αναφέρεται και στο κυρίως κείμενο, το πρώτο μεγάλο μεγέθους πογκρόμ μετά την επανένωση των Γερμανιών έλαβε χώρα

Antifa διαδήλωση μετά το πογκρόμ στο Rostock.

το Σεπτέμβριο του 1991 σε μια πόλη που λέγεται **Hoyerswerda** και είναι φυσικά παντελώς άγνωστη σε κάθε Έλληνα. Σε εκείνη

την περίπτωση, εκατοντάδες νεοναζί επιτέθηκαν σε σπίτια όπου διέμεναν Αγκολέζοι και Βιετναμέζοι εργάτες. Η τηλεοπτική κάλυψη των γεγονότων έδειξε δύο σημαντικά συστατικά του πογκρόμ. Από τη μια ήταν οι μπάτσοι που "τηρούσαν διακριτική στάση", και μάλιστα τόσο

διακριτική ώστε να μην φαίνονται πουθενά στον ορίζοντα. Από την άλλη ήταν η τοπική κοινωνία αυτής της ευχάριστης μικρής πόλης που πλαισίωνε τους νεοναζί με αγάπη χειροκροτώντας κάθε φορά που έπεφτε πέτρα.

Αυτό το πρώτο πογκρόμ ακολουθήθηκε από δεκάδες άλλα, πάντα με παρόμοιες συμπεριφορές από τους μπάτσους. Αλλά η συνεργασία των μπάτσων με τους φασίστες και τις τοπικές κοινωνίες φάνηκε ξεκάθαρα στο πογκρόμ του **Rostock**. Η αφορμή αυτού του πογκρόμ εξαρχής υπονοεί κρατική ανάμιξη. Πράγματι, η γερμανική κυβέρνηση που έψαχνε στέγη για πρόσφυγες στην πόλη, αντί να βρει ένα καινούριο κτίριο, αποφάσισε να επιτάξει ένα κτίριο που χρησιμοποιούνταν σαν πολιτισμικό κέντρο της ντόπιας νεολαίας. **Στις 22 Αυγούστου του 1992**, 1000 φασίστες κατέφθασαν στο **Rostock** και επιτέθηκαν σε ξενώνες όπου στεγάζονταν Βιετναμέζοι εργάτες και τσιγγάνοι από τη Ρουμανία. Η στήριξη της τοπικής κοινωνίας υπήρξε κάτι πα-

ραπάνω από συγκινητική -μαζεμένοι γύρω από τους ξενώνες, οι ντόπιοι κοιτούσαν τους νεοναζί να φωνάζουν "Ζιγκ Χάιλ" και περήφανοι απαντούσαν "Η Γερμανία ανήκει στους Γερμανούς" χειροκροτώντας. Όπως αποδείχθηκε αργότερα, η τοπική αστυνομία είχε συνάψει με τους ναζί μια εξαιρετικά συμφέρουσα συμφωνία. Οι μπάτσοι δεν θα έκαναν τίποτα, και οι ναζί θα καίγανε τα σπίτια μαζί με τους κατοίκους τους. Πράγματι, το σχέδιο πήγε μια χαρά. Οι ναζιστές και οι φίλοι τους παρέμειναν στους δρόμους του Rostock για **επτά ολόκληρες μέρες**, και όταν έβαλαν φωτιά στον ξενώνα, η πυροσβεστική αρνήθηκε να απαντήσει στις κλήσεις για βοήθεια. Το σχέδιο τσάκισε, γιατί για κακή τύχη των ναζί, εκτός από τους τσιγγάνους, στις φλόγες παγιδεύτηκε κι ένα τηλεοπτικό συνεργείο μαζί με τις κάμερες. Ευτυχώς οι δημοσιογράφοι διέθεταν κινητό τηλέφωνο, και όταν τα μπατζάκια τους πήραν φωτιά για τα καλά, ειδοποίησαν τους εργοδότες τους στο Βερολίνο. Αμέσως η πυροσβεστική κατέφθασε και το σχέδιο απέτυχε να αποδώσει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Καθόλη τη διάρκεια των επτά ημερών που διήρκεσε το πογκρόμ του Rostock, η αστυνομία προέβη σε εκατό συλλήψεις, αρκετά λιγότερες από όσες κατάφερε να κάνει κατά τη διάρκεια της αντιφασιστικής διαδήλωσης που κάλεσαν οι αυτόνομοι στο Rostock μετά το πογκρόμ.

Τον επόμενο χρόνο, όταν η συνεργασία νεοναζί και μπάτσων μαθεύτηκε, ο υπουργός εσωτερικών της κυβέρνησης Kohl υποχρεώθηκε σε παραίτηση και η πολιτική του

TABLE 5.1
How Germans View Foreigners and Minorities¹⁹

GROUP	FAVORABLE	UNFAVORABLE	DON'T KNOW
Vietnamese*	56	29	15
Jews	52	24	24
Soviet émigrés	37	31	32
Turks	35	46	19
Poles	31	50	19
Romanians	28	44	28
Gypsies (Roma)	19	59	22

* Only East Germans were asked their opinions of Vietnamese.

Σφυγμομέτρηση της γερμανικής κοινής γνώμης, στα μέσα της δεκαετίας του '90. Θέμα ο ρατσισμός των Γερμανών, κερδίζουν οι τσιγγάνοι.

*Antifa διαδήλωση, 2004.
Στη Γερμανία, η διάταξη στο δρόμο
είναι σημαντική.*

φος. Η πτώση του τείχους το 1990 (κρατήστε το αυτό, θυμίζει τα δικά μας) αποτέλεσε ένα σημείο αναφοράς, που έφερε στο προσκήνιο όχι τους αυτόνομους αλλά τους φασίστες! Ο (γερμανικός) κόσμος άλλαξε ραγδαία δίχως μια πειστική εξήγηση και ανάλυση από τους αυτόνομους. Μια κατάλληλη αφορμή την κατάλληλη ώρα - η κατάκτηση του μουντιάλ

από την Ο.Δ.Γ. το '90 (κρατήστε το κι αυτό...) ήταν ικανήαφορμή για να επανέλθει με αξιώσεις στο κοινωνικό παιχνίδι κάτι που έμοιαζε με απομεινάρι του ναζιστικού παρελθόντος: την εθνική ανάταση, την εθνική ενότητα. Κι όλα αυτά εν μέσω ρατσιστικών πογκρόμ, γεωμετρικά αυξανόμενων επιθέσεων σε ξένους, άστεγους και αυτόνομους, δολοφονιών και δημιουργίας "εθνικά απελευθερωμένων ζωνών", δηλαδή περιοχών απαγορευμένων για όποιον δεν ταίριαζε στα άρια πρότυπα.

Έπρεπε λοιπόν, στο βαθμό που υπήρχε κίνημα και ως προϋπόθεση επιβίωσής του, να βρεθεί μια λύση αντίστοιχου βεληνεκούς. Και, πράγμα μάλλον αδιανόητο για τα ελληνικά δεδομένα, οι γερμανοί αυτόνομοι κατέληξαν πως η απάντηση έπρεπε να είναι το οργανωμένο αντιφασιστικό κίνημα, με βασικό του συστατικό στοιχείο τις κατά τόπους antifa ομάδες αλλά και επιπλέον δομές που θα λειτουργούσαν συμπληρωματικά (αρχεία, έντυπα, στέκια). Ακούγεται συνηθισμένο, αλλά δεν είναι: **το κίνη-**

μα - δηλαδή πολλοί και διαφορετικοί μεταξύ τους σύντροφοι - **αποφάσισε** - δηλαδή κατέληξε σε κοινή συμφωνία- πως ο τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος ήταν **το antifa** - δηλαδή η οργανωμένη, δομημένη σε ομάδες δικτυωμένες μεταξύ τους, πανγερμανική αντιφασιστική δράση. Τόσο απλό...

Ένα δεύτερο σημείο, μετά τη διαδικασία δημιουργίας του antifa, που αξίζει μεγαλύτερης προσοχής είναι **η δομή** που προσέλαβε το αντιφασιστικό κίνημα. Η αφήγηση των συγγραφέων και οι μαρτυρίες των τρίτων δεν αφήνουν την παραμικρή αμφιβολία. **Κινητήριος μοχλός του οργανωμένου antifa κινήματος ήταν οι ομάδες**· ο όρος αυτός παραπέμπει σε μικρότερες ή μεγαλύτερες κινηματικές δομές συντρόφων, που δρούσαν εδώ ή εκεί με τον έναν ή με τον άλλο τρόπο. **Ομάδες** με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους η καθεμιά, αλλά πάντως ικανές να αναλάβουν καθήκοντα και υποχρεώσεις, να συνδράμουν στην οργάνωση και άλλων, να αντιπαραβάλλουν εν τέλει ένα κοινό, οργανωμένο και συλλογικό μέτωπο ενάντια στους φασίστες. Πράγματι, όπως προκύπτει από το κείμενο, αλλά και από τη συνολικότερη γερμανική πολιτική εμπειρία, όλες οι σημαντικές στιγμές του antifa κινήματος (καλές ή κακές) ήταν συνάρτηση των συμμαχιών ή των διασπάσεων των ομάδων που το αποτελούσαν. Αυτό το σημείο αποτελεί μια πολύ σημαντική διαφορά, μια τελείως διαφορετική λογική οργάνωσης από την ελληνική ατομοκεντρική πολιτική σκηνή.

Κατά τρίτον, το γερμανικό antifa κίνημα

λειτούργησε για πολλά χρόνια με ένα τρόπο **διπλό**: η πιο προφανής του λειτουργία ήταν αυτό που λέει το όνομά του - η **μάχη ενάντια στους φασίστες**. Την ίδια στιγμή όμως επιτελούσε και ένα πιο "αόρατο" έργο: κατάφερε να **πολιτικοποιεί αμέτρητους νεολαίους** απ' όλες τις άκρες της Γερμανίας. Κατάφερε να λέγαμε με την πολιτική του δουλειά, με την οργανωμένη του παρουσία και με τις ρεαλιστικές προοπτικές που έθετε, να πραγματεύεται με πολύ σοβαρούς όρους ένα τόσο δύσκολο ζήτημα, όσο είναι η αντιμετώπιση των διόλου ασήμαντων από πλευράς ποσότητας και από πλευράς ποιότητας Γερμανών ναζί. Αν κάποιος εξετάσει το μάλλον ανεπίστρεπτο της κατάστασης σε γειτονικά της Γερμανίας κράτη, όπως για παράδειγμα στην Πολωνία, στην Ουγγαρία, στη Ρωσία (πιθανότατα και αλλού...) (ίσως να αντιληφθεί το μέγεθος του διακυβεύματος. Αυτό που εκτυλισσόταν δεν ήταν τίποτα λιγότερο από **μικρός εμφύλιος πόλεμος στην καρδιά της ευρωπαϊκής πρόοδου**. Αν η ζυγαριά έκλινε προς τη μεριά των συντρόφων (όπως μάλλον συμβαίνει) οι συσχετισμοί θα ήταν ελεγχόμενοι. Αν όμως έκλινε προς την άλλη μεριά, οι γερμανικές πόλεις θα θύμιζαν αρένες βίας: ναζιστικές συμμορίες στους δρόμους, σύμβολα μίσους στους τοίχους, μυρωδιά πολέμου εντός και εκτός των τειχών... Ε, αυτό ήταν το ζοφερό ενδεχόμενο που κατάφερε να αντιμετωπίσει το γερμανικό antifa κίνημα, ενώ παράλληλα συσπείρωνε γύρω του την αντί-νεολαία σε μια μάχη πρώτης τάξης.

Από την άλλη πλευρά πάντως, αν διαβάσει κανείς το κεφάλαιο για την αντιρατσιστική δράση και θεωρία στη Γερμανία μετά τη δεκαετία του '90, εν συγκρίσει μάλιστα με το αντίστοιχο για τον αντιφασισμό των 90's, μάλλον θα απογοητευτεί. Είναι χαρακτηριστικό ότι για σχεδόν είκοσι χρόνια το antifa ασχολείται στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων με τους ναζί, αδυνατώντας να εντάξει στη θεματολογία του τη για δεκαετίες ύπαρξη και εκμετάλλευση εκατομμυρίων ξένων εργατών. Ίσως λόγω της βαριάς κληρονομιάς του αυτόνομου κινήματος, ίσως λόγω της ανάγκης για άμεση δράση απέναντι στους ναζί, η παρουσία του ξένου πολυεθνικού προλεταριάτου στο γερμανικό κράτος πέρασε σχεδόν ασχολίαστη από το γερμανικό κίνημα. Και είναι μάλλον αλήθεια ότι το antifa κίνημα ενέτασε τους μετανάστες στο λόγο ή στη δράση του περισσότερο παρεμπιπτόντως, σε μια λογική "ο εχθρός του εχθρού μου είναι φίλος μου", παρά ως κεντρικό ζήτημα της εργατικής τάξης.

Φυσιολογικά βέβαια η αντίληψη αυτή δε θα μπορούσε να είναι άμοιρη συνεπειών. Το αντιρατσιστικό κίνημα (που κατά κάποιο τρόπο αποτελεί μια μετεξέλιξη του κλασικού antifa κινήματος) έτσι όπως περιγράφεται στο δεύτερο από τα κεφάλαια που

Το είπαμε; Στη Γερμανία, η διάταξη στο δρόμο είναι σημαντική...

μεταφράσαμε, αντικατοπτρίζει ακριβώς τα στρατηγικά αδιέξοδα μπροστά στα οποία βρέθηκε το antifa κίνημα. Αδυναμία κατανόησης του κόσμου που αλλάζει, απουσία κεντρικού και γειωμένου στην πραγματικότητα στόχου, προσέγγιση των για δεκαετίες "αόρατων" ξένων προλεταρίων μ' ένα ανθρωπιστικό ενδιαφέρον σα να ήταν παιδί με ειδικές ανάγκες, συνθέτουν τα στοιχεία της ήττας στο κομμάτι που αφορά την αντιρατσιστική δουλειά. Το κείμενο που καταπιάνεται μ' αυτή τη μετά antifa περίοδο μοιάζει μ' αυτό που περιγράφει: είναι άνευρο και θεωρητικολόγο. Το κερασάκι στην τούρτα θα έρθει με τη μόδα της αντιπαγκοσμιοποίησης που καταφέρνει να σαρώσει κάθε προοπτική για διέξοδο απ' την κρίση μπολιάζοντας τις κινηματικές αντιλήψεις με γερές δόσεις χιπισμού. Αντιρατσιστικά κάμπινγκ και happenings επενδυμένα με ένα ροζ αντικομοφορμισμό θα δώσουν το στίγμα των '00s σηματοδοτώντας παράλληλα το τέλος μιας εποχής.

Σημαντική...

Παρόλ' αυτά, νομίζουμε ότι η κατάσταση του κινήματος στην Ελλάδα, η ιστορία μας και τα "κατορθώματά" μας, δεν είναι τέτοια που να δικαιολογούν τις εύκολες κριτικές στους Γερμανούς συντρόφους. Σίγουρα, οι κριτικές πρέπει να γίν-

ουν. Αλλά πρέπει να γίνουν έχοντας υπ' όψη τη δική μας πραγματική κατάσταση. Για παράδειγμα, **τί σχέσεις χτίσαμε εμείς με τους μετανάστες εργάτες;** Πως διαχωρίστηκαμε από τις αριστερές μπουρδες περί Ελλήνων που "δεν είναι ρατσιστές"; Πως ανταπεξήλθαμε στη νέα κατάσταση της αγοράς εργασίας μετά το 1990; Κακά τα ψέματα. **Όταν οι Γερμανοί σύντροφοι είχαν φτιάξει αντιφασιστικό κίνημα πρώτης γραμμής, εμείς τρώγαμε τα αριστερά ανθρωπιστικά βελανίδια με την οκά.**

Όχι λοιπόν. Αν αποτολμούσαμε στα σοβαρά μια σύγκριση με τους Γερμανούς, θα εστιάζαμε στα θετικά τους, επισημαίνοντας εξαρχής κάτι βασικό: **Ότι πολλά από όσα θετικά μπορεί να αναγνωρίσει κανείς στο δικό μας εγχώριο κίνημα δεν είναι παρά γερμανικές επιρροές.** Η αντιγραφή των θετικών είναι η καλύτερη κριτική. Και η μοναδική που αξίζει τον κόπο. Σε τελική ανάλυση, θα λέγαμε πως εκείνο που αξίζει να κρατηθεί ως πολύτιμη παρακαταθήκη περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, είναι ο κατατεθειμένος τρόπος αγώνα του γερμανικού αντιφασιστικού κινήματος. Ενός αγώνα που προχώρησε με ρήξεις, με τομές, με οργανωμένο σχέδιο, με συλλογική στήριξη χιλιάδων αντιφασιστών και αντιφασιστριών, με φαντασία και με υπέρβαση των παλιών και ηττημένων μορφών πάλης. Αυτά είναι στοιχεία που αξίζουν σεβασμό. Και ξαναλέμε: Σεβασμός σημαίνει πρώτα απ' όλα προσεκτική, κριτική αντιγραφή.

Μηδέν Απειρο 4/07

Μηδέν Απειρο 4/07

Μετά τα πογκρόμ το 1991 στο Hoyerswerda, η αστυνομία και η ομοσπονδιακή συνοριακή φρουρά σταματούν την αντιφασιστική διαδήλωση στις προσφυγικές εστίες.

Κεφάλαιο 1 **Αντιφασισμός - το κίνημα των '90's**